

§5

**ПРОЦЕДУРА РОЗГЛЯДУ
ПОВІДОМЛЕННЯ
ПРО КОРУПЦІЮ**

Як ми зазначали в попередній темі, потенційному викривачу важливо знати про що, яким чином і кому повідомляти.

Крім того, додатковим елементом механізму заохочення до повідомлення про корупцію буде той факт, що особа чітко знає, що відбуватиметься з її повідомленням далі, яким чином воно розглядається, в які строки розглянуть та які рішення можуть бути прийняті за результатами розгляду, коли чекати відповіді.

Звертаємо увагу, що Закон України «Про звернення громадян» не поширюється на розгляд повідомлень про корупцію.

Порядок розгляду повідомлень про корупцію врегульовано статтями 53 та 53-2 Закону України «Про запобігання корупції».

❗ **Важливо:**

- ▶ викривач може подати повідомлення як із зазначенням авторства, так і анонімно;
- ▶ якщо повідомлення викривача не містить фактичних даних, які можуть бути перевірені, викривача інформують про залишення його повідомлення без розгляду.

Уповноважені особи з питань запобігання та виявлення корупції установи забезпечують організацію роботи внутрішніх каналів повідомлень про корупцію, отримання та розгляд повідомленої через внутрішні канали інформації.

ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕНЬ БЕЗ ЗАЗНАЧЕННЯ АВТОРСТВА (АНОНІМНО)

Анонімне повідомлення про корупцію підлягає розгляду, якщо наведена у ньому інформація стосується конкретної особи, містить фактичні дані, які можуть бути перевірені.

У разі якщо розгляд повідомлення про корупцію не належить до компетенції установи, до якої воно надійшло, установа інформує про це викривача у **3-денний строк**. Крім того, викривачу має бути чітко роз'яснено, який орган може перевірити або розслідувати інформацію, зазначену у повідомленні про корупцію.

Законом передбачено, що у випадку, якщо повідомлення містить факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, вчинених працівником відповідної установи, установа зобов'язана **упродовж 24 год** письмово повідомляє спеціально уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції (прокуратуру, НПУ, НАЗК, НАБУ).

Якщо повідомлення стосується дій або бездіяльності керівника установи, таке повідомлення не перевіряється, а надсилається до НАЗК у **3-денний строк**. НАЗК визначає подальший порядок розгляду такого повідомлення.

Перевірка викладеної в анонімному повідомленні інформації триває не більше **15 днів від дня його отримання**. Якщо не вистачає часу для перевірки інформації, то керівник установи або його заступник можуть продовжити строк розгляду повідомлення до **30 днів від дня його отримання**.

Якщо викладена у повідомленні інформація підтвердиться, то керівник установи вживає наступних заходів:

- ▶ припинення виявленого порушення;
- ▶ усунення наслідків порушення;
- ▶ притягнення винних осіб до дисциплінарної відповідальності;
- ▶ у випадку виявлення ознак кримінального або адміністративного правопорушення здійснює інформування упродовж 24 год спеціально уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції (прокуратуру, НПУ, НАЗК, НАБУ).

У разі непідтвердження викладеної у повідомленні інформації розгляд його припиняється, про що обов'язково інформується викривач.

ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕНЬ ІЗ ЗАЗНАЧЕННЯМ АВТОРСТВА

Повідомлення про корупцію буде розглянуте, якщо наведена у ньому інформація містить фактичні дані, які можуть бути перевірені.

У разі якщо розгляд повідомлення про корупцію не належить до компетенції установи, до якої воно надійшло, установа інформує про це викривача у **3-денний строк**. Крім того, викривачу має бути чітко роз'яснено, який орган може перевірити або розслідувати інформацію, зазначену у повідомленні про корупцію.

У випадку, якщо повідомлення містить факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, вчинених працівником відповідної установи, установа зобов'язана **упродовж 24 год** письмово повідомляє спеціально уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції (прокуратуру, НПУ, НАЗК, НАБУ).

Якщо повідомлення стосується дій або бездіяльності керівника установи, таке повідомлення не перевіряється, а надсилається до НАЗК у **3-денний строк**. НАЗК визначає подальший порядок розгляду такого повідомлення.

При встановленні, що розгляд повідомлення належить до повноважень установи, проводиться попередня перевірка у строк не більше **10 робочих днів**.

Після закінчення попередньої перевірки службова особа, яка її проводила, приймає рішення про:

- ▶ призначення проведення внутрішньої (службової) перевірки або розслідування інформації;
- ▶ передачу матеріалів до органу досудового розслідування у разі встановлення ознак кримінального правопорушення або до інших органів, уповноважених реагувати на виявлені правопорушення в порядку, передбаченому Кримінальним процесуальним кодексом України;
- ▶ закриття провадження у разі непідтвердження фактів, викладених у повідомленні.

Про результати попередньої перевірки повідомлення про корупцію установа надає викривачу детальну письмову інформацію у **3-денний строк** з дня її завершення.

Внутрішня (службова) перевірка або розслідування за повідомленням про корупцію проводиться у строк не більше **30 днів** з дня завершення попередньої перевірки. Якщо

є необхідність, строк проведення продовжується до **45 днів**, про що обов'язково має бути поінформований викривач.

Важливо зазначити, що проведення такої внутрішньої (службової) перевірки або розслідування не може бути доручене особі, якої або її близьких осіб стосується повідомлення про корупцію.

Після проведення внутрішньої (службової) перевірки або розслідування керівник приймає рішення про:

- ▶ передачу матеріалів до органу досудового розслідування у разі встановлення ознак кримінального правопорушення або до інших органів, уповноважених реагувати на виявлені правопорушення;
- ▶ притягнення до дисциплінарної відповідальності осіб, винних у порушенні законодавства, інформацію щодо яких повідомлено;
- ▶ усунення причин та умов вчинення правопорушення, спричинених ним наслідків;
- ▶ здійснення заходів щодо відновлення порушених прав та законних інтересів осіб та відшкодування збитків, завданої порушенням шкоди.

Закон України «Про запобігання корупції» гарантує викривачу право на отримання інформації. Викривач має право отримувати інформацію про стан та результати розгляду його повідомлення про корупцію. Для цього викривач має подати заяву до установи, а установа протягом 5 днів після отримання заяви надає запитувану інформацію.

Також викривач обов'язково отримує інформацію за кінцевими результатами розгляду його повідомлення.

Зазначений вище порядок розгляду повідомлень стосується розгляду повідомлень про корупцію уповноваженими підрозділами (особами) з питань запобігання корупції установ.

З цього порядку є наступні виключення:

- ▶ інформація про кримінальне правопорушення, одержана органами досудового розслідування, розглядається в порядку, визначеному Кримінальним процесуальним кодексом України;
- ▶ інформація про адміністративні правопорушення, одержана органами, уповноважені особи яких мають право складати протоколи про відповідні адміністративні правопорушення, розглядаються в порядку, визначеному законом.

Щодо європейського досвіду, то Директивою Європейського Парламенту і Ради ЄС 2019/1937 про захист осіб, які повідомляють про порушення законодавства Європейського Союзу, від 23.10.2019 передбачено наступні положення, які стосуються розгляду повідомлень та вжиття заходів:

- ▶ при внутрішньому повідомленні – підтвердження отримання повідомлення особі протягом **7 днів** з дня отримання, належне реагування на повідомлення, інформування викривача про вжиті заходи – до **3 місяців** від підтвердження отримання повідомлення (ч. 1 ст. 9 Директиви);
- ▶ при зовнішньому повідомленні – підтвердження отримання повідомлення особі протягом **7 днів** з дня отримання, здійснення добросовісного реагування на повідомлення, інформування викривача про вжиті заходи протягом розумних часових рамок, що не перевищують **3 або 6 місяців** (ч. 2 ст. 11 Директиви).